

Autorky:

©prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD.

© Ing. Mgr. Zuzana POKLEMBOVÁ, PhD.

OBSAH

ÚVOD	6
1 TEORETICKOMETODOLOGICKÉ VÝCHODISKÁ SOCIÁLNEJ PRÁCE S RODINOU V KONTEXTE PORÚCH AUTISTICKÉHO SPEKTRA.....	8
1.1 SOCIÁLNA PRÁCA V KONTEXTE PORÚCH AUTISTICKÉHO SPEKTRA.....	8
1.1.1 Sociálna práca s rodinou.....	11
1.2 PORUCHY AUTISTICKÉHO SPEKTRA.....	14
1.2.1 Aspergerov syndróm	16
2 ŠPECIFIKÁ RODINY S ČLENOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA Z POHĽADU SOCIÁLNEJ PRÁCE	20
2.1 RODINA S DIEŤAŤOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA	21
2.1.1 Dieťa predškolského a školského veku	23
2.1.2 Dospievanie, adolescencia a dospelé dieťa s poruchou autistického spektra.....	26
2.1.3 Rodičovské mechanizmy zvládania reakcií okolia na dieťa s poruchou autistického spektra.....	28
2.2 OSOBA S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA AKO PARTNER A RODIČ	31
2.2.1 Partner s poruchou autistického spektra.....	31
2.2.2 Rodič s poruchou autistického spektra.....	33
3 SOCIÁLNA PRÁCA S RODINOU V KONTEXTE PORÚCH AUTISTICKÉHO SPEKTRA	35
3.1 ŠPECIFIKÁ PRÍSTUPU K RODINE S ČLENOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA V JEDNOTLIVÝCH ETAPÁCH SOCIÁLNEJ PRÁCE.....	36
3.1.1 Diagnostika, posúdenie v sociálnej práci s rodinou s členom s poruchou autistického spektra.....	36

3.1.2 Intervencia v sociálnej práci s rodinou s členom s poruchou autistického spektra.....	41
3.1.3 Prevencia v sociálnej práci s rodinou s členom s poruchou autistického spektra.....	44
3.2 NIEKTORÉ ĎALŠIE ŠPECIFIKÁ PORÚCH AUTISTICKÉHO SPEKTRA A ICH VPLYV NA RODINU A SOCIÁLNU PRÁCU S RODINOU.....	45
3.2.1 Seniori trpiaci poruchou autistického spektra	46
3.2.2 Rodovo podmienené špecifiká Aspergerovho syndrómu ...	51
3.2.3 Medziodborová spolupráca a multidisciplinarita v praxi sociálnej práce s rodinou s poruchou autistického spektra	52
4AKTUÁLNY STAV SOCIÁLNEJ PRÁCE S RODINOU S ČLENOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA V PREŠOVSKOM SAMOSPRÁVNOM KRAJI.....	54
4.1MOŽNOSTI SOCIÁLNEJ PRÁCE S RODINOU S ČLENOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA VO VYBRANÝCH INŠTITÚCIACH A ORGANIZÁCIACH NA ÚZEMÍ PSK.....	55
4.1.1 Demografické a profesijné charakteristiky respondentov a respondentiek výskumu.....	57
4.1.2 Podmienky praxe sociálnej práce s rodinou s členom s poruchou autistického spektra na území PSK.....	59
4.2 ŠPECIFIKÁ VÝKONU A ROZDIELY PRAXE SOCIÁLNEJ PRÁCE S RODINOU S ČLENOM S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA NA ÚZEMÍ PSK.....	61
4.2.1 Informovanosť v oblasti porúch autistického spektra u jednotlivých pomáhajúcich profesií.....	61
4.2.2 Postoje k sociálnej práci a jej vnímanie jednotlivými pomáhajúcimi profesiami.....	65
4.2.3 Očakávania od spolupráce sociálnej práce a ostatných pomáhajúcich profesií – kvalitatívna časť výskum.....	78
4.3VÝZVY, RIZIKÁ A PRÍLEŽITOSTI PRAXE SOCIÁLNEJ PRÁCE S RODINOU V KONTEXTE PORÚCH AUTISTICKÉHO SPEKTRA.....	86

4.3.1 Predchádzanie vzniku bariér vo vzťahu k sociálnej práci a ich eliminácia.....	86
4.3.2Otvorené príležitosti - smery ďalšieho empirického skúmania a možnosti praxe sociálnej práce v kontexte porúch autistického spektra.....	91
ZÁVER	93
RESUMÉ	95
SUMMARY	96
ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ODKAZOV	97
MENNÝ REGISTER	110
VECNÝ REGISTER	112
PRÍLOHY	114

Vedecká monografia sa zaoberá problematikou sociálnej práce v kontexte porúch autistického spektra. Táto oblasť kladie na sociálnych pracovníkov a pracovníčky vysoké požiadavky na ich odbornú pripravenosť, teoretické vedomosti a tiež schopnosť spolupráce s inými vedeckými odbormi, v praxi sociálnej práce potom i s ostatnými pomáhajúcimi profesiami.

Cieľom publikácie je ponúknuť celistvý pohľad na možnosti sociálnej práce s rodinou s členom s poruchou autistického spektra a identifikovať a popísať jej možnosti na Slovensku. Konkrétne sa zameriavame na priestor samosprávnej oblasti Prešovského vyššieho územného celku a na nami zvolené inštitúcie a organizácie: centrá špeciálno-pedagogického poradenstva, centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie a domovy sociálnych služieb. Cieľom nášho výskumu bolo zistiť, či vo vybraných organizáciách a inštitúciách PSK existuje priestor pre sociálnu prácu a tiež ako odborne i osobnostne vybavení by mali byť absolventi a absolventky odboru sociálna práca, aby sa stali plnohodnotnou súčasťou odborných tímov a vhodne reprezentovali svoju profesiu v medziodborovej spolupráci v kontexte sociálnej práce s rodinou s členom s poruchou autistického spektra.